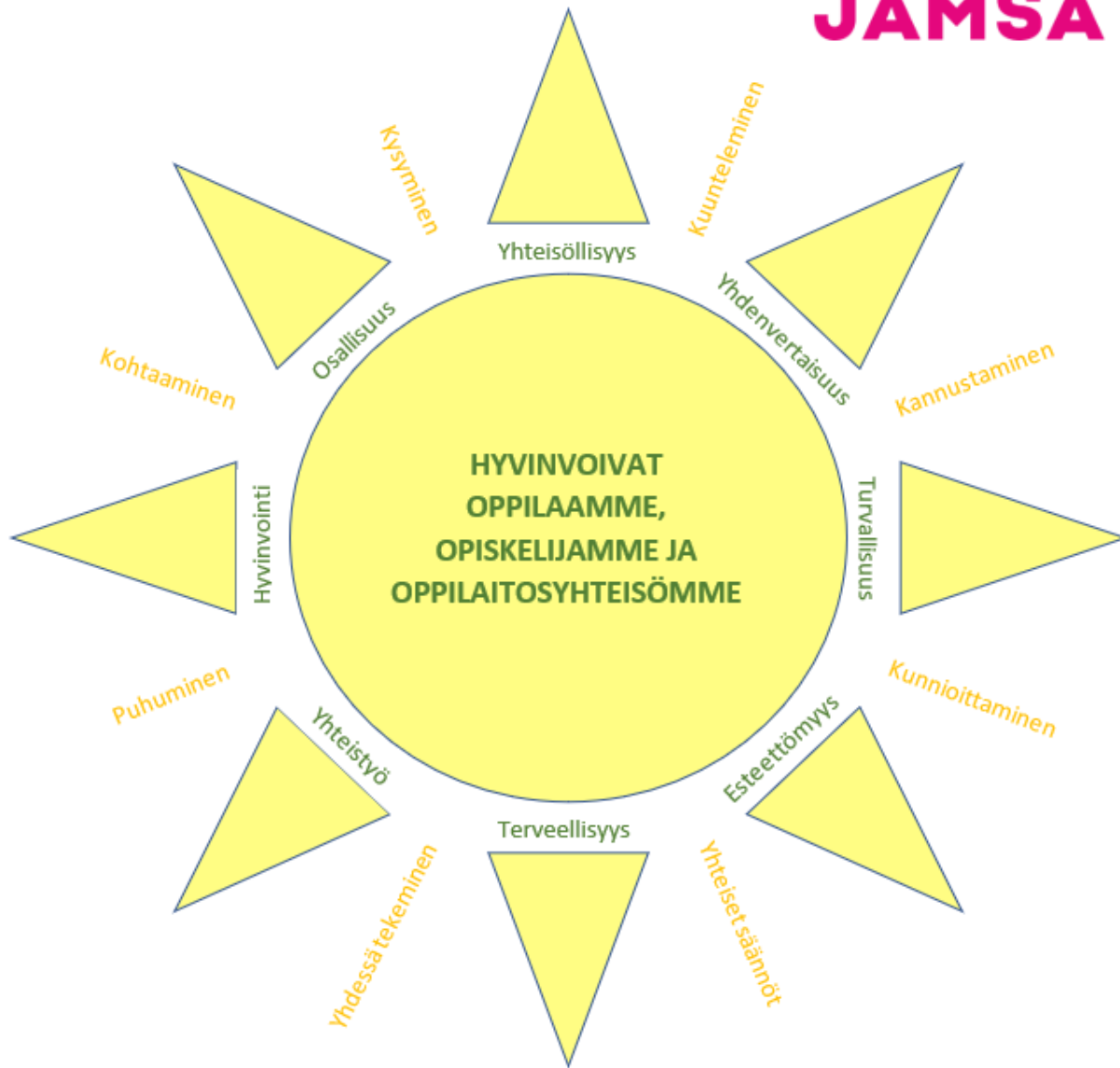

JÄMSÄ

KYSY – ÄLÄ OLETA

Opiskeluhoolto Jämsän esi-, perus- ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa sekä lukiokoulutuksessa

Opiskeluhoollon aurinko kuvaa niitä arvoja, tavoitteita, toimintatapoja ja -käytänteitä, jotka ohjaavat esi- ja perusopetuksen, sisältäen perusopetukseen valmistavan opetuksen, sekä lukiokoulutuksen opiskeluhoolto Jämsässä.

Opiskeluhoollon toteutumiseksi olennaista on oppilaitosten ja opiskeluhoolto johtavien tahojen sekä oppilaitosten ja opiskeluhoollon henkilöstön sitoutuminen näihin arvoihin, tavoitteisiin, toimintatapoihin ja -käytänteisiin.

JÄMSÄ

Opiskeluhoitotyön tavoitteet ja keskeiset periaatteet

Opiskeluhoillon tavoitteena on

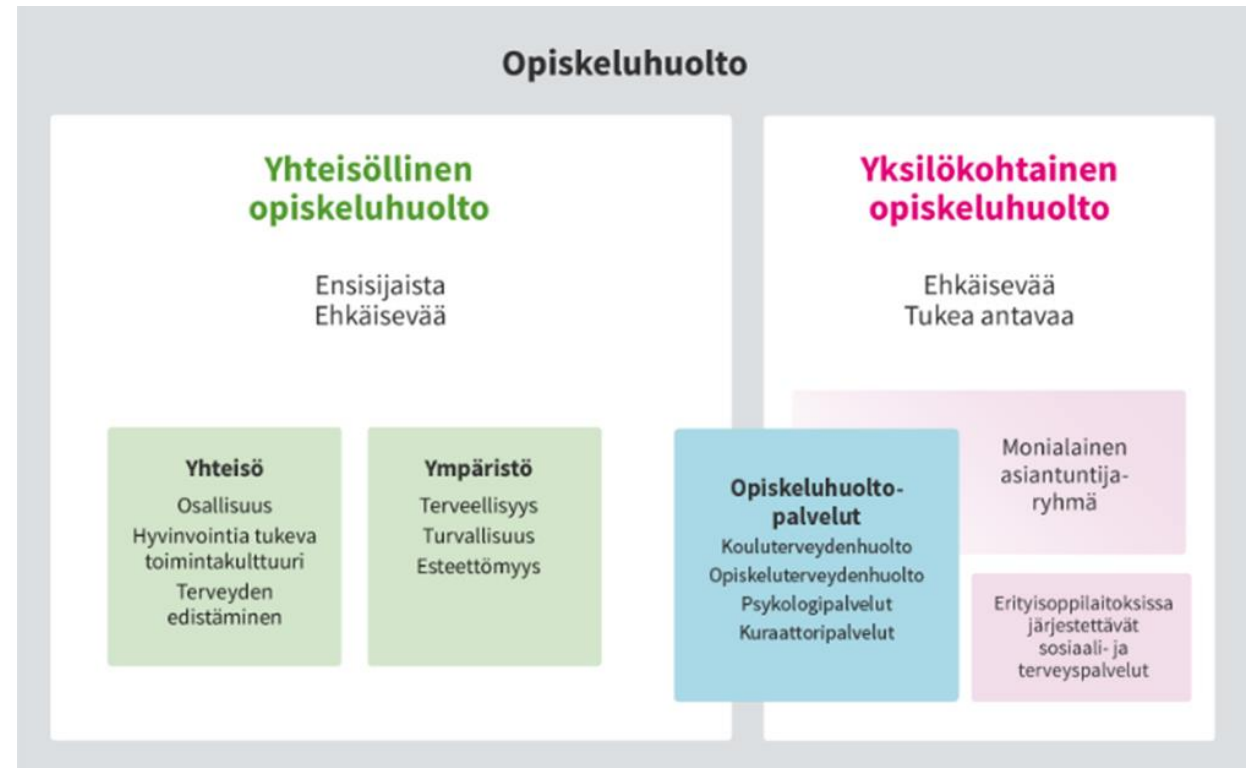
- luoda edellytykset hyvälle oppimiselle, psyykkiselle, fyysiselle ja sosiaaliselle kasvulle ja kehitykselle sekä terveydelle ja hyvinvoinnille
- edistää koko oppilaitosyhteisön ja -ympäristön kokonaisvaltaista terveellisyyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia
- vahvistaa oppilaiden, opiskelijoiden ja huoltajien osallisuutta sekä perheiden kanssa tehtävää yhteistyötä
- turvata yksilökohtainen, varhainen ja oikea-aikainen tuki kaikille sitä tarvitseville
- sosiaalisen vastuullisuuden, vuorovaikutuksen, yhdenvertaisuuden ja esteettömyyden edistäminen

Jämsän esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa opiskeluhoiltoa toteutetaan edellä kuvattujen, valtakunnallisesti asetettujen tavoitteiden mukaisesti monialaisessa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Yhteisöllinen ja yksilökohtainen opiskeluhoolto

Opiskeluhoiltoa toteutetaan Jämsän esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisesti

- yhteisöllisenä ja
- yksilökohtaisena opiskeluhoiltona

Opiskeluhoillon kokonaisuus (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2023)

Yhteisöllinen opiskeluhoolto

- Opiskeluhooltoja toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä yhteisöllisenä opiskeluhooltona
- Yhteisöllisen opiskeluhooltotyön osa-alueita ovat mm.
  - ✓ oppilaiden ja opiskelijoiden vuorovaikutustaitojen ja mielenterveyden edistäminen sekä osallisuuden vahvistaminen
  - ✓ kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisy
  - ✓ opintojen etenemisen edistäminen
  - ✓ hyvinvointia edistävien elintapojen tukeminen
  - ✓ ympäristön terveellisyys ja turvallisuus
  - ✓ yhteistoiminta oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa (mm. nuorisotoimi, vapaa-aikapalvelut, srk, järjestöt, erikoissairaanhoido, sosiaalitoimi, poliisi)
  - ✓ kodin ja oppilaitoksen yhteistyön edistäminen sekä huoltajien osallisuuden vahvistaminen

Yhteisöllinen opiskeluhoolto kuuluu jokaiselle Jämsän esi- ja opetuksessa sekä lukiossa työskentelevälle!

Yksilökohtainen opiskeluhoolto

- Yksilökohtainen opiskeluhoolto on myös ennaltaehkäisevää, mutta myös tukea antavaa matalan kynnyksen palvelua ja tukea
- Yksilölliseen opiskeluhooltoon kuuluvat
  - ✓ opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelut
  - ✓ koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut
- Lisäksi yksilökohtaista opiskeluhoiltoa toteutetaan monialaisesti yksittäisen oppilaan/opiskelijan asioissa monialaisessa asiantuntijaryhmässä
  - ✓ monialainen asiantuntijaryhmä kootaan tarpeen mukaan yksittäisen oppilaan/opiskelijan tueksi huolta herättävässä tilanteessa
- Yksilökohtainen opiskeluhoolto perustuu aina vapaaehtoisuuteen ja luottamukseen
- Yhteistyö huoltajien kanssa jo varhaisessa vaiheessa on ensiarvoisen tärkeää
- Huoltaja ei voi kieltää lapseltaan/nuoreltaan opiskeluhoollon palveluja

Opiskeluhuollon ryhmät

Opiskeluhuollon ohjausryhmä

- Suunnittelee, arvioi ja kehittää sekä ohjaa, linjaa ja yhdenmukaistaa opiskeluhuollon käytänteitä Jämsän esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa

Oppilaitoskohtainen opiskeluhooltoryhmä

- Vastaa oppilaitoskohtaisesta opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista Jämsän esiopetuksessa, perusopetuksen kouluissa ja Jämsän lukiossa
- Oppilaitoskohtaisessa opiskeluhooltoryhmässä ei koskaan käsitellä yksittäistä oppilasta/opiskelijaa koskevaa asiaa, vaan asioita käsitellään aina yleisellä ja yhteisöllisellä tasolla

Monialainen asiantuntijaryhmä

- Kootaan tarvittaessa yksittäisen oppilaan/opiskelijan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhuollon tai muiden palvelujen ja tukimuotojen kartoittamiseksi ja järjestämiseksi
- Ryhmän työskentely on monialaista oppilaan/opiskelija ja huoltajan kanssa tehtävää suunnitelmallista ja tavoitteellista yhteistyötä

Kaikki ryhmät ovat kokoonpanoltaan monialaisia.

Opiskeluhooltosuunnitelmat

- Jämsän esi-, perus- ja perusopetukseen valmistavan opetuksen sekä lukiokoulutuksen opiskeluhooltosuunnitelmissa kuvataan ko. opetuksen ja koulutuksen järjestäjän opiskeluhoollon tavoitteet, tarkoitus ja toiminta.
- Opiskeluhooltosuunnitelmat löytyvät Jämsän Pedanet-sivuilta kohdasta Opiskeluhoolto - > Opetuksen ja koulutuksen järjestäjäkohtaiset opiskeluhooltosuunnitelmat.
- Opiskeluhooltosuunnitelmiin pääsee myös alla olevien linkkien kautta:

Jämsän esiopetuksen opiskeluhooltosuunnitelma

- [Linkki esiopetuksen opiskeluhooltosuunnitelmaan](#)

Jämsän perusopetuksen ja perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskeluhooltosuunnitelma

- [Linkki Jämsän perusopetuksen ja perusopetukseen valmistavan opetuksen opiskeluhooltosuunnitelmaan](#)

Jämsän lukion opiskeluhooltosuunnitelma

- [Linkki lukion opiskeluhooltosuunnitelmaan](#)

Muut opiskeluhuollolliset suunnitelmat

Muihin Jämsän esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opiskeluhuollollisiin suunnitelmiin pääset alla olevista linkeistä

- [Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä](#)
- [Sivistystoimialan kriisisuunnitelma](#)
- [Jämsän lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma](#)

Jämsän perusopetuksen ja lukion toimintamallit

Opiskeluhuollollinen polku

- Yksilökohtaisen opiskeluhuollon palveluita tarjotaan heti huolen herätessä.
- Jokaisella Jämsän perusopetuksen, lukion ja opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluvalla on opiskeluhooltoon perustuva velvollisuus ohjata oppilas/opiskelija tuen piiriin.
- Perusopetuksen ja lukion opiskeluhuollollinen polku, ks. diat 10 ja 11.

Päihdetoimintamalli

- Päihdetoimintaohjeessa kuvataan Jämsän perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa olevan oppilaan/opiskelijan koulupäivän aikaisen päihteiden käytön puuttumisen malli, ks. dia 12.
- Huom. Päihdetoimintamallin linkkeihin pääsee pdf-tiedoston kautta, joka aukeaa mallia klikkaamalla.

Perusopetuksen opiskeluhuollollinen polku

JÄMSÄ

Huomioitavaa:

Jos huoli on akuutti, tehdään yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi, lastensuojeluilmoitus tai yhteys poliisiin. Myös konsultaatiomahdollisuus.

Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, huoltajalle (ja lapselle) on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä.

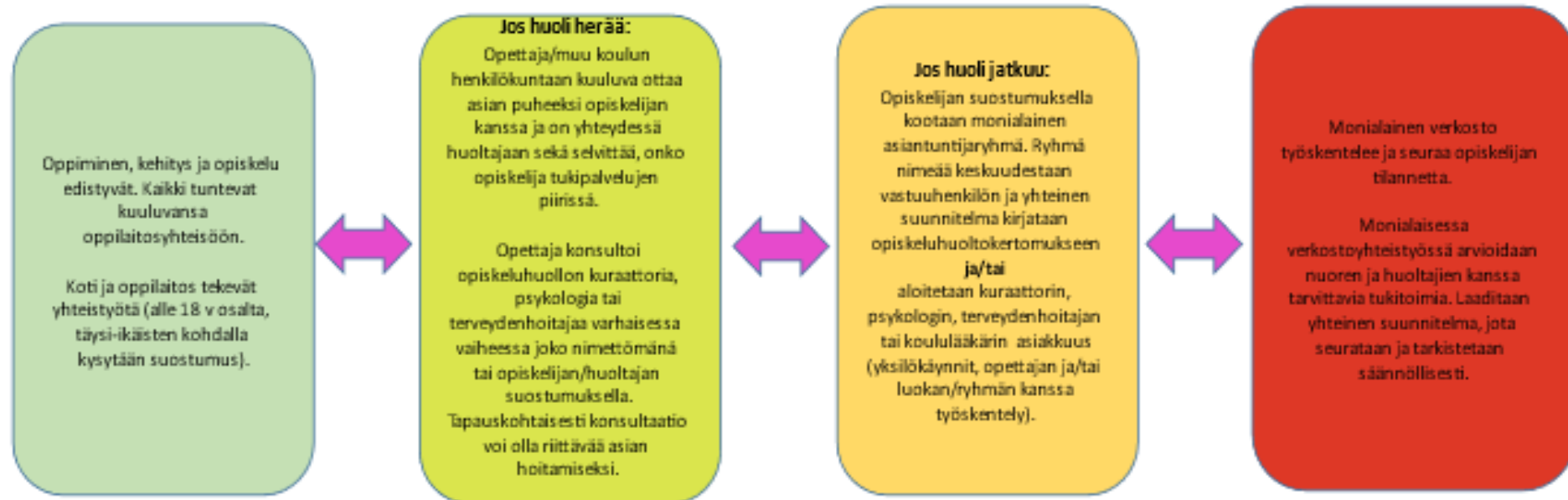
Velvollisuus tehdä ilmoitus poliisille, kun syytä epäillä, että lapsen on kohdistettu rikoslaisa (20 luku) seksuaalirikoksena (esim. seksuaalinen hyväksikäyttö, raiskaus) rangaistavaksi säädetty teko tai henkeen tai terveyteen kohdistunut rikos (esim. pahoinpitely).

Lisäksi on tehtävä lastensuojeluilmoitus.

Opiskeluhuollon palveluiden asiantuntijoita voi aina konsultoida nimettömänä. Älä jää huolesi kanssa yksin!

Toisen asteen opiskeluhuollollinen polku

JÄMSÄ

Jos huoli on akuutti, tehdään yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi tai lastensuojeluilmoitus (alle 18 -vuotiaat) tai otetaan yhteyttä poliisiin. Myös konsultaatiomahdollisuus. Nuorisolain 11 §:n mukaan ilmoitusvelvollisuus etsivään nuorisotyöhön, jos nuori keskeyttää koulutuksen (lukio tai ammattilinen koulutus).

Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, opiskelijalle ja huoltajalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä.

Velvollisuus tehdä ilmoitus poliisille, kun syytä epäillään, että alle 18-vuotiaaseen nuoreen on kohdistettu rikoslainsäädännön (20 luku) seksuaalirikoksena rangaistavaksi säädetty teko (esim. seksuaalinen hyväksikäyttö tai raiskaus) tai henkeen tai terveyteen kohdistunut rikos (esim. pahoinpitely). Lisäksi on tehtävä lastensuojeluilmoitus.

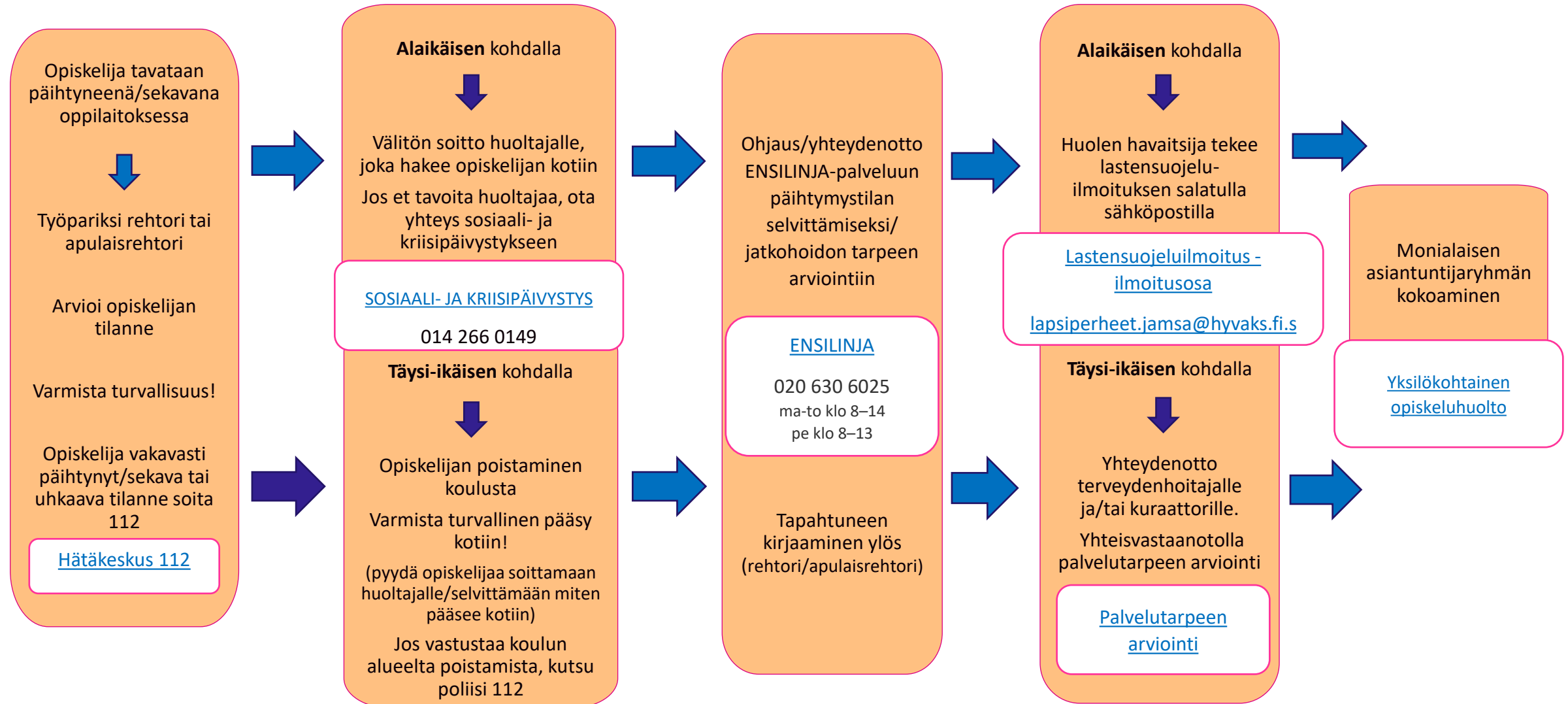
**Opiskeluhoollon palveluiden
asiantuntijoita voi aina
konsultoida nimettömänä.
Älä jää huolesi kanssa yksin!**

PÄIHDETOIMINTAOHJE

JÄMSÄ

Toimet tapahtumapäivänä

Jatkotoimet mahdollisimman pian

Jämsän perusopetuksen toimintamallit

Koulupoissaolomalli Jämsän perusopetukseen

- Koulupoissaolojen ennaltaehkäisyyn tähtäävän toiminnan ohella koulun arjessa tulee kiinnittää huomiota poissaolojen suunnitelmalliseen ja järjestelmälliseen seurantaan, varhaiseen puuttumiseen ja tukeen sekä huolehtia poissaolojen vakavuuden ja tason huomioivien puuttumisen mallien toteutumisesta.
- Jämsän perusopetuksessa on käytössä koulupoissaolojen seuranta ja puuttumista ohjaava koulupoissaolomalli, joka ohjaa sitä, miten koulupoissaolojen suhteen tulee toimia, ks. dia 14.

Toimintamalli koulupäivän aikana tapahtuneen konfliktin selvittämiseen perusopetuksessa

- Toimintamallissa kuvataan ohjeet Jämsän perusopetuksessa koulupäivän aikana tapahtuneen konfliktin selvittämiseen, ks. dia 15.

POISSAOLOJEN SEURANTA JA NIIHIN PUUTTUMINEN PERUSOPETUKSESSA

Poissaoloihin (luvaton poissaolo, sairauspoissaolo ja muu poissaolo) puuttuminen perusopetuksessa

Ennaltaehkäisevä toiminta

Oppilas osallistuu opetukseen. Koti tukee oppilaan koulunkäyntiä

Koulun yhteisöllisen opiskeluhuollon keinoin lisätään oppilaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Sujuva yhteistyö kodin ja koulun välillä.

LV/LO seuraa **systemaattisesti ja jatkuvasti** oppilaiden läsnäoloa koulussa.

Oppilashuoltohenkilöstön konsultointi mahdollisemman matalalla kynnyksellä

Huoli puheeksi

Oppilaan poissaoloista herää huoli kotona/ koulussa.

LO/LV **keskustelee** asiasta oppilaan kanssa ja on yhteydessä huoltajiin ja sopii mahdollisesta yhteydenotosta oppilashuollon työntekijään.

Opettajalla on lain mukainen velvoite puuttua poissaoloihin.

Tehdään **perusteellinen kartoitus poissaolojen syistä ja kokonaistilanteesta**. Kartoituksen osana voidaan käyttää esim. koulupoissaolokyselyä (SRAS-R)

Yli 30h

Jos tilanne ei korjaannu selvittelyn ja puhelinkeskustelun jälkeen (poissaoloja yli 30h), opettaja kutsuu koolle palaverin.

Palaveriin kutsutaan toimijat, jotka oppilas ja hänen huoltajansa arvioivat tarpeelliseksi oppilaan koulunkäynnin tukemiseksi.

Tarvittaessa kootaan opiskeluhuollon **monialainen asiantuntijaryhmä**, joka sopii tukitoimista ja seurannasta yhdessä.

Koulun tukitoimet mietitään. Tarvittaessa koulun ulkopuolisten tahojen **konsultaatiot**.

Sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto harkittava

Yli 50h

Tarvittaessa (kun poissaoloja yli 50h) kutsutaan mukaan koulun ulkopuolisia toimijoita **monitoimijaiseen yhteistyöhön** ja pohditaan puuttumisen keinoja.

Sovitaan yhdessä, miten oppilaan tilanteen etenemistä seurataan ja kuka siitä miltäkin osin vastaa.

Sovitaan myös **seurantalalaverin** ajankohta ja **vastuuhenkilö** oppilaan asioissa.

Koulun tukitoimet mietitään. Koulun ulkopuolisten tahojen **konsultaatiot ja yhteistyö**.

JÄMSÄ

Tilannetta seurataan jatkuvasti. Lastensuojeluilmoitus harkittava.

Yli 70h

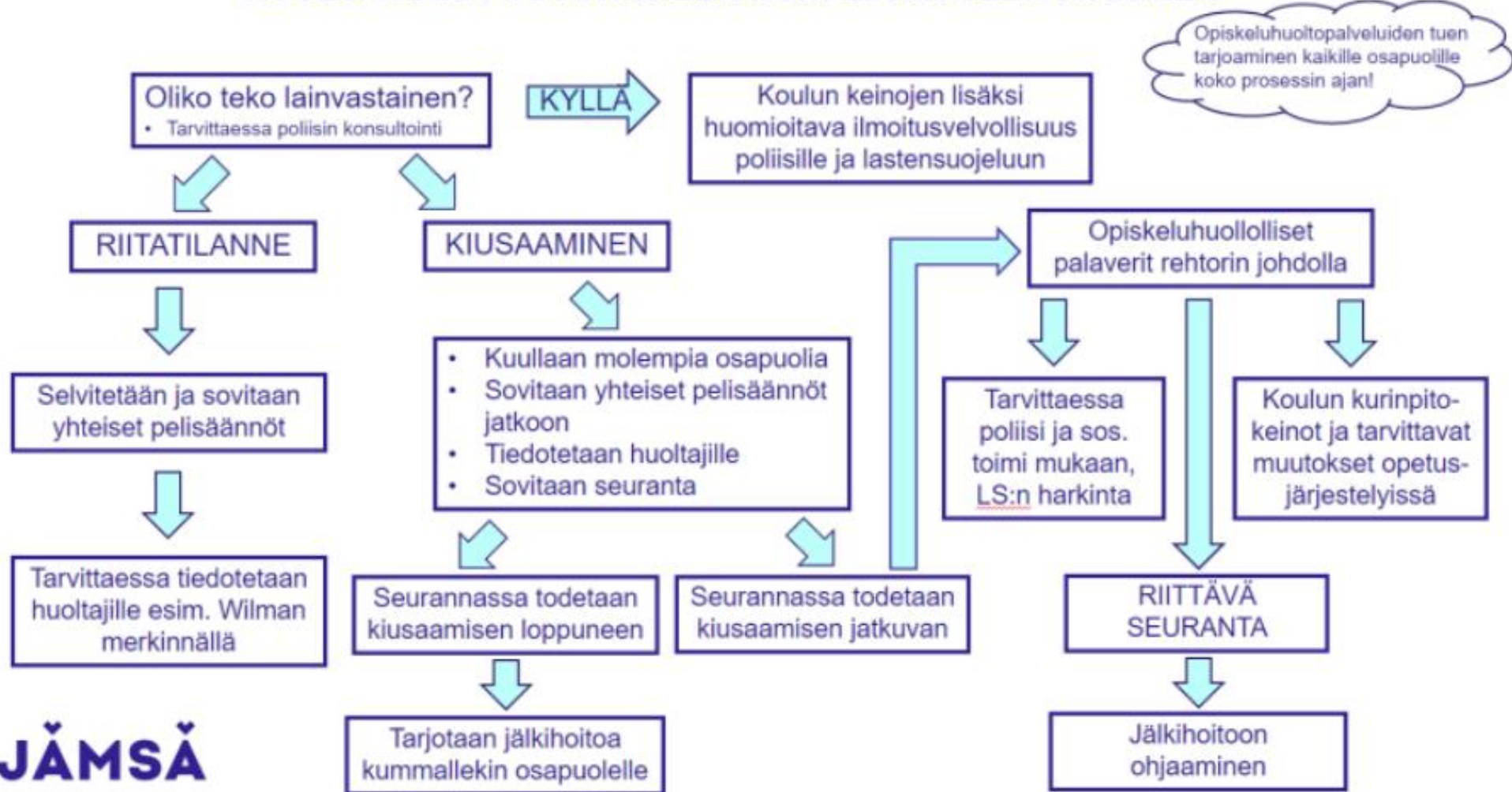
Mikäli poissaolot jatkuvat (yli 70h) tukitoimista ja seurantalalavereista huolimatta, tehdään ensisijaisesti sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto tai lastensuojeluilmoitus konsultaation pohjalta.

Koulu on tässä vaiheessa selvittänyt poissaolojen syitä omalta osaltaan ja käyttänyt koulun tukitoimia monipuolisesti.

Lastensuojeluilmoituksen pohjana on huoli poissaolojen aiheuttamasta syrjäytymisriskistä ja koulunkäynnin vaarantumisesta. Ilmoituksessa mainitaan koulussa jo tehdyt tukitoimet sekä huoltajan kanssa tehty yhteistyö.

Sovitaan **seurantalalaverin** ajankohta ja **vastuuhenkilö** oppilaan asioissa.

KOULUAIKANA TAPAHTUNEEN KONFLIKTIN SELVITTÄMINEN

Yhteiset toimintamallit

Tiivistetty toimintaohje lapseen kohdistuvien seksuaalirikos- ja kaltoinkohteluepäilyjen kohtaamiseen, tutkimiseen ja hoitoon Keski-Suomessa

- Toimintaohje lapseen kohdistuvien seksuaalirikos- ja kaltoinkohteluepäilyissä, ks. dia 17.

Tiivistetty toimintaohje lapsen kohdistuvien seksuaalirikos- ja kaltoinkohteluepäilyjen kohtaamiseen, tutkimiseen ja hoitoon Keski-Suomessa

Kun tietoosi tulee tai herää epäily lapsen tai nuoren joutuneen seksuaalirikoksen tai muun väkivallan tai kaltoinkohtelun uhriksi:

- Jos lapsi/nuori kertoo sinulle tapahtumista
  - Ole rauhallinen ja kuuntele. Pysy neutraalina. Älä vaienna lasta/nuorta.
  - Kirjaa tarkka tapahtumakuvaus siitä kuka asiasta kertoi ja kenelle, mitä hän kertoi, miten hän kertoi, missä hän kertoi ja milloin epäily on syntynyt.
  - Kirjaa mahdollisimman tarkat kuvaukset siitä, ketkä ovat kysyneet lapselta/nuorelta asiasta, mitä häneltä on kysytty ja mitä hän on vastannut ja kertonut.
- Ole välittömästi yhteydessä
  - lastensuojeluun (lastensuojeluilmoitus) TAI
  - virka-ajan ulkopuolella akuutissa tilanteessa sosiaalipäivystykseen (lastensuojeluilmoitus)
  - JA poliisiin (rikosilmoitus)

Ilmoituskynnys ei edellytä täyttä varmuutta tai edes todennäköisiä syitä epäillä rikoksen tapahtuneen, vaan pelkkä epäily asiasta riittää.

Jos olet epävarma siitä, miten tulee toimia lastensuojelua, sosiaalipäivystystä ja poliisia voi aina konsultoida. Vastuu ilmoittamisesta on sillä, joka asian havaitsee. Ilmoitusvelvollisuutta ei voi siirtää toiselle henkilölle. Jos epäily on perheen sisäinen tai on mahdollista, että tekijä on perheen lähipiiristä, älä informoi perhettä.

Ota huoli puheeksi
matalalla kynnyksellä

Kysy - älä oleta

JÄMSÄ

Lisätietoa opiskeluhuollosta löytyy
Jämsän esi- ja perusopetuksen
sekä perusopetukseen valmistavan
opetuksen ja lukiokoulutuksen
opiskeluhuoltosuunnitelmista

JÄMSÄ